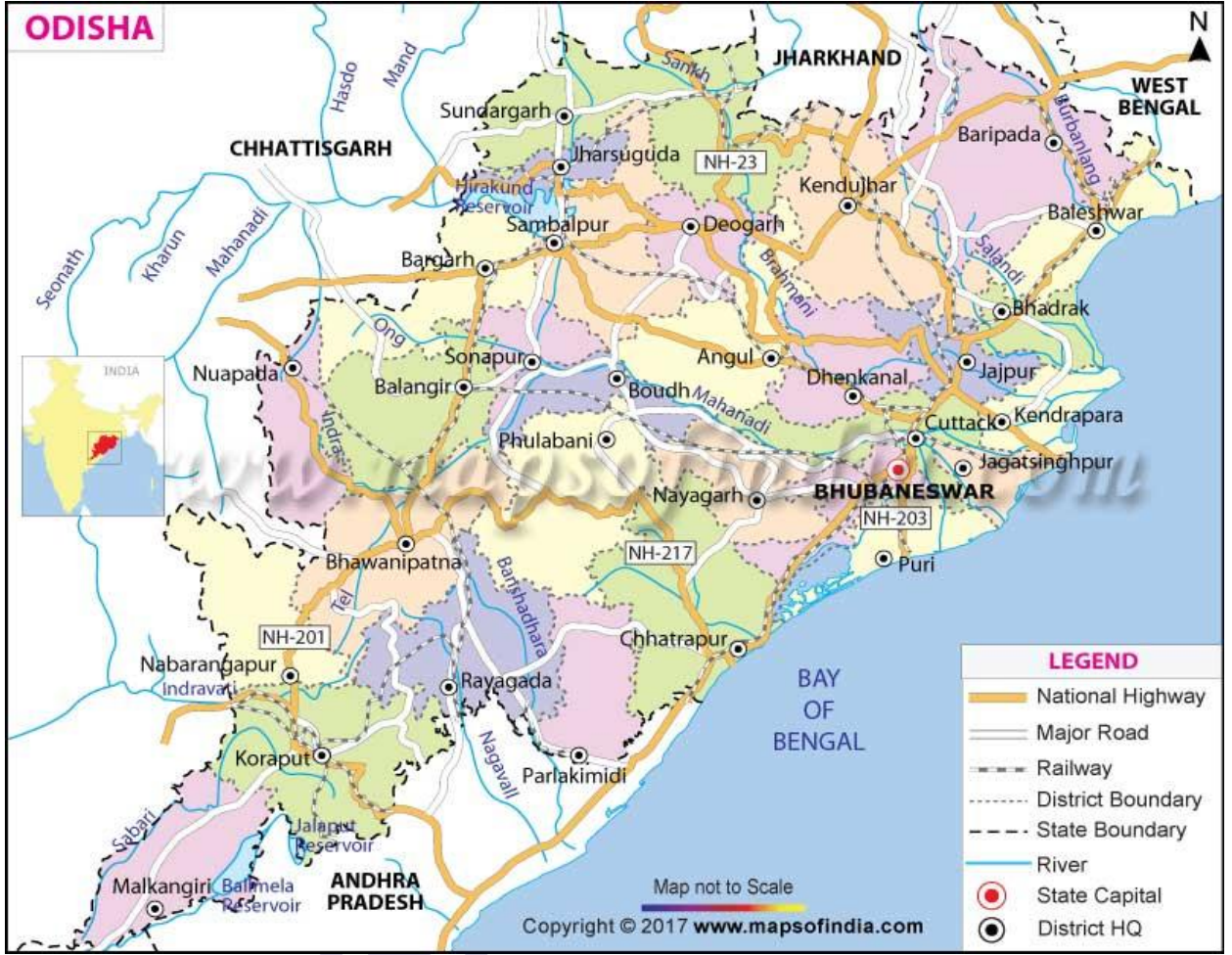

ઓડીશા

- ❖ સીમાઓ :- ઉત્તરમાં ઝારખંડ અને પશ્ચિમમાં છત્તીસગઢ, દક્ષિણમાં આંધ્રપ્રદેશ અને પૂર્વમાં બંગાળની ખાડી આવેલ છે.
- ❖ ક્ષેત્રફળ :- ૧,૫૫,૭૦૭ ચો.કિમી પશ્ચિમ બંગાળ, પશ્ચિમમાં
- ❖ દેશમાં સ્થાન :- ચોથું
- ❖ સ્થાપના :- તા.૧૫/૦૮/૧૯૪૯
- ❖ પાટનગર :- ભુવનેશ્વર
- ❖ સૌથી મોટું શહેર :- ભુવનેશ્વર
- ❖ રાજ્યપાલ :- એસ.સી. જામીર
- ❖ મુખ્યમંત્રી :- નવીન પટનાયક (બિજુ જનતા દલ)
- ❖ સ્પીકર :-
- ❖ રાજભાષા :- ઓડિયા
- ❖ રાજ્ય પક્ષી :- નીલકંઠ

- ❖ રાજ્ય પશુ :- સાબર
- ❖ રાજ્ય વૃક્ષ :- અશ્વત્થા (પીપળો)
- ❖ રાજ્ય ફૂલ :- અશોક
- ❖ રાજ્ય ફળ :-
- ❖ રાજ્ય ગીત :- બંદે ઉત્કલ જનની.....
- ❖ રાજ્ય નૃત્ય :- ઓડીસી
- ❖ રાજ્ય રમત :-
- ❖ હાઈકોર્ટ :- ભુવનેશ્વર(૧૯૪૮)
- ❖ મુખ્ય ન્યાયાધીશ :- વિનીત સરણ
- ❖ હવાઈ મથક :- ભુવનેશ્વર
- ❖ કુલ વસ્તી :- ૪૧,૯૪૭.૩૫૮ (૨૦૧૧)
- ❖ વસ્તી ક્રમ :- નવમું
- ❖ વસ્તી ગીચતા :- ૨૭૦
- ❖ જાતિ પ્રમાણ :- ૯૭૯
- ❖ સાક્ષરતાનો દર :- ૭૩%
- ❖ લોકસભાની સીટો :- ૨૧
- ❖ વિધાનસભાની સીટો :- ૧૪૭
- ❖ રાજ્યસભાની સીટો :- ૧૦
- ❖ જીલ્લાની સંખ્યા :- ૩૦(સૌથી મોટો જીલ્લો મયુરગંજ અને સૌથી નાનો જીલ્લો જગતસિંહપુર)
- ❖ તાલુકાની સંખ્યા :- ૩૧૭
- ❖ ગામડાઓ :-
- ❖ મહાનગર :-કટક, રાઉરકેલા, બ્રહ્મપુર, પૂરી, સાંબલપુર, ભુવનેશ્વર
- ❖ મુખ્ય પાક :-ચોખા, નાળીયેર, શણ, અળસી
- ❖ મુખ્ય ઉદ્યોગ :-
- ❖ ખનીજ :-
  - લોખંડ પોલાદનું કારખાનું (રાઉરકેલા),
  - લોહઅયસ્ક (કેઓન્જાર, બોનાઈ અને મયુરગંજ જીલ્લો)
  - મેંગેનીઝ(બોનાઈ, સુંદરગઢ, કાલાહાંડી, કેઓન્જાર અને છારાપુર જીલ્લો)
  - બોક્સાઇટ(કાલાહાંડી, કોરાપુટ અને સંબલપુર)

- ❖ મુખ્ય નદીઓ :- સુવર્ણરેખા, બેતરણી,બ્રાહ્મણી, વંશધારા અને મહાનદી
- ❖ કુદરતી સરોવર :- ચિલ્કા(ભારતનું સૌથી મોટું ,૧૧૮૦ ચો.કિમી.) અનસૂર્યા અને સારા
- ❖ પરિયોજનાઓ :-
- ❖ જળાશય ડેમ :- હીરાકુંડ (મહાનદી), મચકુંડ , ઋષિતુલ્ય
- ❖ સરોવર :- ચિલ્કા
- ❖ અભ્યારણ્ય :- ચાંડક(હાથી) અભ્યારણ્ય, અટ્ટીયાઈ કાયબા અભ્યારણ્ય, ઘડિયાલ
- ❖ રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન :- નંદન કાન્હા રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન(સફેદ વાઘ)
- ❖ હવાઈ મથક :- ૧૭
- ❖ બંદરો :- ધામરા, ગોપાલપુર,પારદીપ, સુબર્નરેખા,ચાંદીપુર
- ❖ શૈક્ષણિક તથા સંશોધન સંસ્થા :-
  - પ્રાચીન વિશ્વવિદ્યાલય તક્ષશિલા (રત્નગીર)
  - નેશનલ ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ ટેકનોલોજી (આઇઆઇટી-રાઉરકેલા)
  - આઈ.આઈ.એમ.(સંબલપુર)
  - ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ સાયન્સ એન્ડ રિસર્ચ (બ્રહ્મપુર)
  - ચોખા સંશોધનશાળા
- ❖ જળ વિદ્યુત યોજના :- હીરાકુંડ જળ વિદ્યુત યોજના
- ❖ જોવાલાયક સ્થળો :- કોર્ણાકનું સૂર્યમંદિર,લિંગરાજ મંદિર (ભુવનેશ્વર), જગન્નાથમંદિર (પુરી), રઘુનાથ મંદિર,આંડાગોવા, ઉદયગીરી અને કડાગીરીનું ગુફાઓ, ચિલ્કા સરોવર, મુક્તેશ્વર મંદિર (ભુવનેશ્વર), અશોકનો શિલાલેખ,વિશ્વશાંતિ સ્તૂપ,ઘવલી પહાડ, ઇન્દ્રાણીની મૂર્તિ(જાજપુર),ચોસઠ જોગણીનું મંદિર (હીરાપુર અને રાણીપુર), ઝૂકતું શિવાલય (હુમા), ગરમ પાણીના કુંડ (તપ્તપાણી)
- ❖ મહત્વની યોજનાઓ :-
  - ⇒ બિજુ શિશુ સુરક્ષા યોજના (અનાથ અને એચ આઈ વી -ચેપગ્રસ્ત બાળકોના ઉછેર માટે)
  - ⇒
- ❖ વિશેષ માહિતી :-
  - કોર્ણાકનું સૂર્યમંદિર જે પૂર્વ ગંગકુળના રાજાએ બંધાવેલ તે વિશ્વ ધરોહર સ્થળ તરીકે સ્થાન પામેલ છે.
  - બોક્સાઈટનું સૌથી વધુ ઉત્પાદન ઓરિસ્સામાં થાય છે.

➤ ઓડીશાના પ્રથમ મુખ્યમંત્રી તરીકે અને પ્રથમ રાજ્યપાલ તરીકે

gnanbhandar.com